

Novi grobovi

CLARA NENADOVICH

Premnila je Clara Nenadovich, stara 69 let, stanujoča na 7527 Aetna Ave. Rojena je bila na Hrvaškem, odkoder je prišla v Ameriko leta 1914.

Tukaj zapuša pet otrok: Sgt. Valentine v armadi, Magdalene, Michael, Thomas in Anna, vnuke ter brata Nicholas Manich v Gary, Ind. Pogreb se vrši v četrtek ob 9.30 uri zjutraj iz Golubovega pokopnega zavoda, E. 47 St. in Superior Ave. v cerkev sv. Pavla ter nato na pokopališče Calvary.

JACOB SABLYAR

Za srčno kapjo je umrl Jacob Sablyar, star 58 let, stanujoč na 2528 Jay Ave. Družina je preje živela na 4124 St. Clair Ave. Doma je bil iz vasi Temas pri Reki, odkoder je prišel v Ameriko pred 43 leti.

Tukaj zapuša soprogo Helen, rojena Klepac, pet otrok: Helen, Sgt. Ann pri marinah na Havajskem, Jacob, Julie, ki je pri ženskem oddelku mornarice v Norfolk, Va., in Cpl. John, katerega pa pogrešajo od 11. junija 1951 na Koreji, vnuka, brata Johna in več sorodnikov. Pogreb se vrši v petek zjutraj ob 8.45 uri iz pokopnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 6602 St. Clair Ave., v cerkev sv. Pavla na E. 40 St. ob 9.30 uri ter nato na pokopališče Calvary.

MITRO HLADUS

Snoči je preminil v zavetišču za brezdomce Mitro Hladus, rodom Hrvat, ki je preje stanoval pri Mrs. Helen Zorich na 15007 Thames Ave. Pogreb oskrbuje pokopni zavod Mary A. Svetek, 478 E. 152 St. Čas pogreba še ni bil določen.

FRANCES KUŽNIK

Po dolgotrajni bolezni je preminila včeraj Frances Kužnik, rojena Rodic, stara 67 let, stanujoča na 3572 E. 82 St. Doma je bila iz Dobruške vasi, fara Škočjan na Dolenjskem, odkoder je prišla v Ameriko pred 50 leti. Bila je članica društva Mir št. 10 SDZ, društva sv. Ane št. 150 KSKJ, društva sv. Rešnjega telesa, tretjega reda sv. Frančiška in podr. št. 15 SZZ.

Tukaj zapuša soproga Johna, hčer Mrs. Clara Barle, sinove John, Leo in Victor, vnuke in vnukinje, brata Antona, polsestro Agnes Kužnik in več drugih sorodnikov. Pogreb se vrši v petek ob 8.30 uri zjutraj iz Louis Ferfolia pokopnega zavoda v cerkev sv. Lovrenca ob 9. uri in nato na pokopališče Calvary.

IVAN W. SPEHEK

Po kratki bolezni pljučnici je umrl v City bolnišnici Ivan W. Spehek iz 1256 E. 170 St., ki je vodil mesnico na E. 123 St. Star je bil 44 let in rojen v Clevelandu. Bil je najstarejši sin družine pokojnih Mr. in Mrs. John Spehek, ki sta dolgo let vodila grocerijo in mesnico na Arcade Ave.

Tu zapuša ženo Ada, rojena Moore, sinova David in Catherine, brata Henry F. in Albert H. ter sestro Mrs. Betty Clausen in več sorodnikov. Pogreb se vrši v četrtek popoldne ob dveh iz Silas F. Richards pokopnega zavoda na 15230 Lake Shore Blvd.

KOLEKTIVNO POGAJANJE JE INDUSTRIJCEM TRN V PETI

CLEVELAND, 13. januarja—Ameriška trgovinska zbornica je po svojih podružnicah in sorodnih organizacijah sklicala v Clevelandu konferenco delegatov, ki se je začela danes. Na dnevnem redu je zahteva industrije, da naj se Taft-Hartleyev zakon spremeni v tem smislu, da se odpravi monopol delavskih unij pidi pogajanjih z delodajalci. Kapital stremi za tem, da bi razbil kolektivna pogajanja in se pogajal s posamezno delovno silo.

Ameriška trgovinska zbornica je kapitalistična v dobesednem smislu te besede. Kadarkoli je bil stavljen kak predlog, ki bi okrnili absolutni gospodarski liberalizem, je nastopila ta zbornica zoper njega.

Največja pridobitev delavstva v zadnjih desetletjih je pač uzakonjena pravica, da se z delodajalci pogaja kot enota, kot organizacija.

Mnogo ameriških industrijskih podjetij je to pridobitev sprejelo kot zadovoljivo tudi za njih. Mnogo pa jih je takih, ki bi hoteli potisniti kazalec ure nazaj in bi bilo od vodstva podjetja odvisno koga sprejmejo in koga in kdaj odslovijo.

Pogajanja za delavski standard—mezd, delavni pogoji, razni fond, sodelavežba na dobičku, vprašanje dela kot takega, dopusti—so bila učinkovita šele potem, ko si je delavstvo priborilo zakonito pravico, da se pogaja potom svoje organizacije, ki govorijo v imenu celokupnega članstva.

Kapitalisti pravijo, da je tak položaj ustvaril za delavstvo—položaj monopola. Če naj se organiziranim delavskim zahtevam ne ugodijo, delavci stopijo v stavko. Na svoji strani pa da kapital nima nobenega takega učinkovitega sredstva.

Na dnevnem redu federalne vlade je tudi sprememba delavskega Taft-Hartleyevega zakona. Ameriški kapital hoče skoristiti republikansko zmago, da se ta zakon spremeni njemu v prid.

Na imenovani konferenci v Clevelandu je bila glavna debata o tem, kaj pomeni za kapital kolektivno pogajanje, ki da je "monopol" in ki naj se odpravi.

Novi uradniki

Na letni seji društva Zavedni sosedeži št. 158 SNPJ so bili izvoljeni sledeči uradniki za tekoče leto: Predsednik John Koss, podpredsednik Frank Zagar, tajnik Charles Zele, 20970 North Vine St., Euclid 19, O., tel. KE 1-4640, blagajnik Andrew Ogrin, zapiskar John Ludwig, nadzorni odbor: Frank Matko, predsednik, Frank Misič in Mary Segul. Seje se vršijo vsak zadnji petek v mesecu v navadnih prostorih.

POSKUSI Z DELOM V NEMČIJI!

BONN, Nemčija, 13. januarja—Ameriška kolonija v Nemčiji—razna zastopstva, družine, delavci—imajo svojo posebno naselbino, ki še ni izgotovljena. Osobje, pa tudi delavstvo, ki je zaposleno pri tem delu ima vse ameriške dolarske ugodnosti v tujini. In celo več.

Galon gasolina stane le 15 centov; zavitek cigaret le 10 centov; steklenica whiskeya le \$3; kosilo z bogato obloženo mizo stane le \$1.80.

Kopališča, igrališča, športski prostori, pivnice, nočni lokali, prosti avtobusi—vse je na razpolago. Tisoč Amerikancev je že v tej koloniji.

Stare žene umirajo

V Clevelandu je umrla zamorka Lucy Watts v starosti 104 let. Stanovala je na 2255 E. 105 St. Rojena je bila leta 1848 v Georgiji. Ko ji je bilo 12 let, se je začela državljanska vojna in se je Watts dobro spominjala imen takratnih generalov in ameriških predsednikov, ki so vodili usodo Amerike takrat in ki so kasneje obiskovali bojišča.

V kraju Jonzac v Franciji je umrla Nelly Marchat v starosti 106 let. Francozi pravijo o njej, da je bila najstarejša ženska v Franciji. Umrla je v kraju, kjer se je rodila in odkoder se ni premaknila vse svoje življenje.

C.I.O. IN EISENHOWER

WASHINGTON, 13. januarja Objavljena je bila korespondenca med Eisenhowerjem in Walter Reutherjem, predsednikom unije C.I.O. Unija C.I.O. zahteva, da naj se podsekretar v tajništvu za delo imenuje član unije C.I.O. Iz korespondence izhaja, da stoji Eisenhower na stališču, da je odvisno od novo imenovanega tajnika za delo, Martina Durkina, koga bo sprejel kot podtajnika.

Smrt v domovini

Mr. John Modic iz 19413 Mohican Ave. je prejel iz stare domovine žalostno vest, da mu je tamkaj 5. januarja umrla preljubljena mati Marija Modic, p.d. Gorjupova, ki je dočakala častljivo starost 93 let. Pokojnica je bila doma iz Velike Bloke št. 22, pošta Nova vas pri Rakeku. Tu v Clevelandu zapuša štiri sinove: Josepha, Matha, Louisa in Johna, sin Primož je umrl v Clevelandu leta 1943, sin Tomaž pa je padel v zadnji svetovni vojni. Tu v Ameriki in stari domovini pa zapuša poleg sinov še več drugih sorodnikov. Bodi pokojnici rahla domača gruda!

Razprodaja opreme

V trgovini Norwood Appliance & Furniture na 6202 St. Clair Ave. je v teku velika razprodaja na razstavnih vzorcih hišne opreme in pripomočkov. Cene so bile znatno znižane, kvaliteta blaga pa je vedno prvovrstna. Kupite tudi lahko na mesečne obroke.

Ameriški nameščenci in delavci imajo v tujini posebne doklade, češ, da so razmere izven Amerike težje kot doma. Zato tudi dobivajo razne predmete prav po tovarniških cenah. Vrh tega gre za razmerje dolarja, v katerem so Amerikanci plačani do tujih valut.

Bil je čas, ko je "ghetto" pomenil ulico, kjer so smeli po mestih živeti Judje in to sami zase. Amerikanci so si s svojim življenjem in udobnostjo sami napravili svoj "ghetto," katerega pa v Nemčiji domačini spoštljivo izgovarjajo in so ga krstili za—"zlato ghetto."

SMERNICE FRANKA LAUSCHETA

COLUMBUS, 13. januarja—V svoji poslanici ohijskemu kongresu je governor Frank Lausche zahteval od kongresa zakonodajo, ki naj jo vodi te smernice: Vsak delavec pri nas ima naravno pravico, da se presoja za delo na podlagi njegove sposobnosti, izvežbanosti, skušenj in karakterja; ne sme pa biti merodajen ozir na njegovo polit, vero, posebno raso in članstvo v neki organizaciji. Svoboda pomeni tudi pravico do dela.

Nujno je, da se v okviru proračuna povišajo starostne pokojnine.

Ljudstvo ni kaka posebna interesna skupina. Če bi se vdali zahtevam interesnih skupin, bi postalo pravo ohijsko ljudstvo brez moči in brez obrambe.

Zakon, ki določa podporo za slučaj brezposelnosti in odškodnino delavcem, ki so bili pri delu poškodovani, naj se popravi v tem smislu, da se dajanje tem upravljencem zvišajo in spravijo v sklad z današnjimi stroški preživljanja.

Pri vsem delu me bo tudi v bodoče vodila ena misel—koristi ohijskega ljudstva kot celote.

DEŽEVJE JIM JE PRIŠLO PRAV

BUENOS AIRES, Argentina, 13. januarja—Po provinci Argentin je ožen na polju uničeval pridelek. Argentinske oblasti so prepričane, da ima prste vmes sabotaža. Pri gašenju ognja je izgubilo življenje 17 oseb. Argentino je zajelo deževje, ki je pogasil tudi požare na poljih.

RADIKALNI UNIJC

EDINBURGH, Škotska, 13. januarja—Tom O'Brien je predsednik škotske unije rudarjev. Ko je odšel britanski ministrski predsednik v Ameriko na obisk k Eisenhowerju, mu je O'Brien brzojavno voščil "srečno pot."

Unijsko organizirani rudarji so sedaj zahtevali od O'Briena, naj da ostavko na svoj položaj kot predsednik unije.

EDEN GRE V TURČIJO

LONDON, 13. januarja—Britanski zunanji minister Anthony Eden je najavil, da bo to spomlad uradno obiskal Turčijo. Iz Turčije se bo nazaj grede v Anglijo ustavlil tudi v Grčiji.

Žalostna vest

Mrs. Mary Zakrajšek, 15904 Arcade Ave. je prešla iz stare domovine žalostno vest, da ji je tamkaj umrl ljubljeni brat John Turk, bivajoč v vasi Malibog v Loškem potoku. Podlegel je pljučnici v starosti 73 let. Bil je dobro poznan v Clevelandu, posebno v Collinwoodu, kjer je delal 30 let pri New York Central železnici, leta 1947 pa se je povrnil v staro domovino. V domovini zapuša ženo Antonijo, rojena Baraga, doma iz iste vasi, tri sinove, dve hčeri, več vnukov in vnukinj ter sestro Antonijo Anzele, tu v Clevelandu omenjeno sestro Mrs. Zakrajšek, v Chisholm, Minn., pa brata Louisa, ki je načelnik ognjegaštev. Bodi pokojniku lahka domača gruda!

Redna seja

Nocoj ob osmih se vrši redna seja društva sv. Ane št. 4 SDZ v navadnih prostorih Slov. nar. doma na St. Clair Ave. Tajnica bo pobirala asesment od 6. ure naprej. Prosi se članice, da se udeležijo v polnem številu.

Po izvršenih dejstvih--sporazum; Eisenhower naj se posvetuje s Taftom...

NOVA UGIBANJA O KONCU VOJNE NA KOREJI

WASHINGTON, 13. januarja—V kolikor so se izjavili posamezni vidni republikanci o vsebini seje federalne vlade in konferenc s Eisenhowerjem, bi se dalo sklepati, da je Eisenhower v bodoče pripravljen posvetovati se z republikanci, predvsem s Taftom, predno bi izvršil kako pomembno imenovanje. Za dosedanja imenovanja pa se Eisenhower ne mara ukloniti Taftovim očitkom, da je postal samovoljno.

Značilne so bile nadaljnje pritombe Tafta, ne sicer v direktni obliki, marveč bolj izrečene med vrsticami, da bi lojalno postopanje Eisenhowerja pri bodočih imenovanjih le pomagalo odpraviti zmešnjave, ki dejansko obstojajo. Taft jetudi priznal, da nekaj vprašanj, ki so bila v tej zvezi, še ni razčiščenih.

Uradnega komunikeja o seji federalne vlade pred njenim formalnim nastopom, ni bilo izdane nobenega.

Ugibanja o Koreji

Vojaški strokovnjaki, ki imajo zveze z Eisenhowerjem, pravijo, da bo Eisenhower nekaj ukrenil, da se nereseno stanje na Koreji na eni ali drugi način reši. Od svoje strani pa predlagajo, da naj se blokira celotna kitajska obala in naj se začne z bombardiranjem kitajske celine. Če bi prišlo do blokade, potem bi bili Kitajci prisiljeni, da umaknejo nekaj svojih čet iz Koreje in se pripravijo na obrambo celinske Kitajske, ki da je, oziroma bi bilo ogrožena, podprta z blokado po četah Čiang Kajšeka.

Splošna blokada Kitajske bi ne povzročila intervencije Sovjetske zveze, s tem pa razširjenje vojne. Drugi zagovarjajo skupno operacijo kitajskih nacionalistov in zavezniških čet na celinski Kitajski. Če se naj Kitajska bombardira, potem mora nastopiti tudi kopna vojska, če naj učinke bombardiranja izkoristi. Zoper blokado celinske Kitajske bodo sicer nastopili Angleži, ki pa se bodo končno vdali.

Mnenje pekinškega radia

Pekinski radio se je to pot poslužil neke poslanice, ki bi jo naj poslali Eisenhowerju ameriški vojni ujetniki na Koreji. Ti ujetniki so v taboriščih v severni Koreji. Radio trdi, da imajo, kakor ti ujetniki sami pišejo, polno upanje v Eisenhowerja, da bo prišlo na Korejo v bližnji bodočnosti do pravične poravnave. Če bi pa Amerika nadaljevala z dosedanja zunanjo politiko, potem bi ta politika privedla Ameriko v zmešnjavo.

Vojni ujetniki prosijo generala Eisenhowerja, da naj po svojih močeh reši korejsko vprašanje, da ne bo bodočih Korej in ne bodočih vojn, vsaj ne za sedanjno generacijo.

Radio sam pa dodaja od svoje strani politični komentar, v katerem trdi, da Eisenhower izdeluje načrt kako začeti s splošno ofenzivo. Napoveduje pa istočasno, da bodo vsi, ki bodo hoteli izvesti ta načrt, z njim vred propadli.

Konference se nadaljuje

Kakega poročila o seji federalne vlade, kot rečeno, niso izdali. Omenjeno pa je bilo, da se je Eisenhower s svojimi vladnimi sodelavci razgovarjal o vseh perečih notranje in zunanje političnih vprašanjih, ki se tičejo Amerike.

Egipt ne popušča

LONDON, 13. januarja—V britanskem zunanjem ministertvu si ne prikrivajo težav, ki jih bo imela Velika Britanija pri bodočih pogajanjih z vlado generala Naguiba. Gre za angleške čete v območju kanala Sueza in za bodočo usodo pokrajine Sudan, ki je sedaj pod skupno egiptsko-britansko upravo, governor pa je Anglež.

Napetost se je zadnje dni poostрила, ker se je Egipt pogodil s Sudanom na svojo pest in ker je predsednik egiptске vlade Naguib v zadnjem času podal ostre izjave. Naguib je trdil, da se moti vsakdo, ki bi mislil, da Egipt ne bo izgnal Britancev iz območja Sueškega kanala.

NA KOREJI NI EPIDEMIJE

WASHINGTON, 13. januarja—V nekaterih vojašnicah v Californiji, Missouriju in Virginiji je izbruhnila med vojaštvom vročinska bolezen. Enake slučaje so beležili, vendar posamično tudi na Koreji.

Ni strahu pred kako epidemijo vročinske bolezni na Koreji, vsaj za sedaj ne. "Vsi ameriški vojaki, pa tudi člani oboroženih sil ostalih zavezniških sil na Koreji se morajo obvezno cepiti zoper morebitno epidemijo," pravi vojaško poveljstvo.

Požar sledil eksploziji

Snoči okrog 9.20 ure je vsled plinov, ki so se zbrali okrog pečice za gretje v gasolinski postaji Montello's Sunoco Super Service Station na 1905 E. 55 St., nastala eksplozija, ki je napravila za več kot \$4,000 vrednosti škodo. V požaru, ki je sledil eksploziji, je dobil Sam Montello, star 31 let, hude opekline in se nahaja v resnem stanju v bolnišnici, neki 13 let star deček, ki se je istočasno nahajal v postaji, toda malo oddaljeno od pečice, je dobil tudi opekline toda ne tako nevarne kot Montello.

Proti domu

Profesor antropologije Božo Škerlj in njegova žena Ružena, avtorica angleško-slovenskega besednjaka, ki sta se nahajala v Ameriki na proučevanju na podlagi štipendije, sta se danes vkrčala v New Yorku na ladjo, ki ju popelje domov. Spotoma se bosta ustavila za nekaj časa v Londonu, Franciji in Švici.

Slike v Jolietu

Mr. Anton Grdina sporoča, da je bilo zadnjič pomotoma poročano, da bo kazal slike v Jolietu, Ill., v soboto, 17. januarja. Slike se bo tamkaj kazalo v ponedeljek, 19. jan., kar naj vzamejo v naznanje vsi, ki nameravajo posetiti predvajanje slik.

Letna seja čitalnice

Nocoj ob osmih se vrši letno zborovanje čitalnice Slov. del. doma na Waterloo Rd. Radi važnosti seje in volitve odbornikov za prihodnje leto se prosi čitalničarje in društvene zastopnike, da se udeležijo v polnem številu.

Hladnejše vreme

Po izjavi vremenskega napovedovalca bo toplomer, ki je včeraj popoldne dosegel 47 stopinj, danes popoldne zdrknil navzdol ter bo začelo snežiti. Tudi za jutri se napoveduje hladnejše vreme in sneg.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
8231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
Henderson 1-5311 — HEnderson 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 4.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$12.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 7.00
For Three Months—(Za tri mesece) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

SLOVENSKA PESEM V AMERIKI

(3)

Prijatelj, globlje pogledj—pa tudi okrog sebe. Kako se predstaviti ameriški javnosti kaj da zmoremo po svoji notranji zmožnosti, o tem ostane vzgled, ne samo primer Lojze Adamič. V človeški govorici bi rekli, da ta vzgled drži za vedno.

Da razumemo upravljati javne zadeve, v tem pogledu imamo enako vzgled in primer "kodrolasega sina slovenskih priseljencev, ki je postavil s četrto gubernaturo v svoji lastni osebi edinstveni primer v 150-letni zgodovini države Ohio Franka Lauscheta," kakor imenuje ameriški tisk sina naše krvi Franceta Lauscheta.

Pa v izražanju naše notranjosti v obliki pesmi? Naši pevci in pevke nam samim nudijo vso priložnost. In za veliko ameriško javnost? Na mestu je opomba, da se spričo razgibanosti našega življenja v Ameriki odkrito sprašujemo, kako da se še ni pojavil dirigent, ki bi zbral štiri, osem ali več pevcev, kvartet, oktet ali zbor, pa bi nas predstavil in predstavljal potom ameriških radijskih in televizijskih postaj pravi ameriški javnosti? Ali nismo sposobni?

Na tem mestu je umestna odkrita beseda. Slovenski pevci in pevke v Ameriki so tudi kvalitetni. Če se prireajo samostojni koncertni nastopi pevcev in pevk, ki imajo že sedaj vzgojen glas in zadostno kvaliteto za nastop; če se na slovenskem odru uprizori lahko cela opera, če se pomisli, da je brez dvoma še mnogo takopanega, kar bi bilo lahko odkopano; pa naj dvigne taktirko večša roka, predana v ljubezni do stvari, kdo bi mogel samo dvomiti, da smo za tistimi narodnimi manjšinami (naj se oprostita izraz, ker je za ameriško politično življenje po evropskem vzgledu neumesteno) kot Ukrajinci, Nemci in drugimi, najmanj v prednji vrsti?

Idealno bi bilo, da slovenski živelj v Ameriki predstavlja slovenstvo, tako tukajšnje kakor starokrajnsko, ameriški javnosti. Sposobno bi bilo!

Pa preiti je na gostovanje. Gostovanja so med kulturnimi narodi na dnevnem redu. V katerikoli obliki že. Tudi posejane teh prireditve ni ozkosrčno, ker lepota je lepota in lepota ni deljiva. Kdor je prisostvoval zadnji predstavi, ki jo je dala Glasbena Matica v Clevelandu z opero "Traviato," je mogel opaziti, da se je udeležilo te prireditve iz redno veliko število prijateljev iz hrvaških in srbskih vrst. Uživanje umetnosti ne pozna strasti, ki jih zna roditi politična gonja.

Podčrtamo še enkrat besedo GOSTOVANJE. Če nastopi drugi umetnik, drugo društvo, potem člani domačega društva in domači umetniki ter občinstvo sploh ima priliko tudi za kritiko; ali se da iz tega nastopa kaj naučiti, ali pa se spozna, da smo tudi sami doma na konju. Gostovanje samo na sebi je akt vpljivosti in prijateljstva in glavno—vezanje tistih intimnih misli, ki končno vsakega človeka, kadar se poglubi v svojo duhovno notranjost, družijo skupaj. Če torej naj pride slovenski oktet iz starega kraja v našo novo domovino, zakaj bi naj bilo v tem dejanju nekaj, kar bi odbijalo, mesto, da bi družilo?

Ze če gre za prijateljski obisk kot tak, se ga vsakdo razveseli. V obisku slovenskega okteta po našem mišljenju tudi nihče ne misli povdariti, da je kdo več kakor pa naj se misli. Organske vezi, kakor že povedano z veliko rodobino slovenskega naroda v starem kraju, niso in ne morejo biti pretrgane. Tudi pevci, ki imajo priti, so ena taka nit v našem skupnem narodnem organizmu. Dvomi tud, da bi kak dolar za vstopnino pomenil pri tukajšnjih Slovenceh preveliko izgubo v njihovem domačem gospodarstvu. Pri vsem pa—pokažimo se kot zrel narod sredi vrtince vesoljne Amerike, ki v svojo sredo rada sprejema že po svoji naruri nekaj novega, samo da je vredno, da se pojavi med tistimi vrelci razgibanega ameriškega hlastanja po kulturi, ki imajo v sebi res nekaj ameriško živega.

Prihod slovenskih pevcev, če je zanj na tukajšnji in na njihovi strani vse tako pripravljeno, kakor to zahtevajo ameriške zahteve, naj bi bil dogodek, ki bo dal tudi nam v izmenjavanju misli, recimo, nekaj spomina, pa tudi novega poguma!

L.C.

PROBLEMI ARABSKIH BEGUNCEV

Med mnogimi mednarodnimi problemi, ki jih je treba rešiti, je vsekakor vprašanje, kako ublažiti strahotno revščino treh, četrtn milijona arabskih beguncev, ki so postali kamen spotike med Izraelom in arabskimi državami in za katerih vprašanje ni upanja, da bi bilo kaj kmalu rešeno, marveč bo ostalo še nadalje žarišče nemirov v tem delu sveta.

Ko so začeli leta 1947 prvi begunci zapuščati Izrael, je prišlo takoj do medsebojnega obdolževanja med vlado Izraela in med vladam arabskih držav, kamor so se ti begunci zatekli. Arabske države trdijo, da so ti ljudje morali bežati zaradi terorja ortodoksnih židovskih skupin, Izrael pa izjavlja, da je prišlo do izseljevanja zaradi propagandne gonje arabskih držav. Vsekakor pa nobena izmed teh dežel ni bila pripravljena na takojšnjo rešitev tega vprašanja, tako da so ga prevzele agencije organizacije Združenih narodov.

Do leta 1950 je podpirala begunske organizacije United Nations Relief for Palestine Refugees (UNRPR), potlej pa United Nations Relief and Works Agency (UNRWA). Ta agencija, ki je dobila za izvajanje svojega triletnega programa 250 milijonov dolarjev, je skrbela za 867,470 beguncev po arabskih taboriščih. Zagotovila jim je streho—barake ali šotere—preprečila v taboriščih večje epidemije, dajala nujno potrebno hrano in skrbela za šolanje 44,000 otrok.

Kljub vsej tej pomoči pa je življenje v teh taboriščih izredno bedno. Begunci niso dobili zaposlitve, porabili pa so tudi tisto malo, kar so bili prineli s seboj iz Izraela. Zaradi dobre zdravstvene službe je umrljivost manjša, letni prirastek otrok pa se suče okrog 30,000. Šolo obiskuje manj kakor polovica obilobeznih otrok. Vsi begunci so oblečeni dobesedno v cunje, bosi in izžepani. V taboriščih pa živi le okrog 65 odstotkov beguncev. Ostalim gre še slabše: spijo po votlinah, na ulicah in v kletah arabskih mest. Razen tega pa je nereseno tudi vprašanje 127,000 ljudi, ki imajo domove na meji, njih posestva pa so ostala po razmejitvi v Izraelu. Ker ne smejo obdelovati svojih polj onstran meje, žive v pomanjkanju; ker imajo lastne hiše, niso upravičeni do pomoči Združenih narodov, zato so prav taki reveži, kakor tistih 800,000 v taboriščih.

Mnogo časa je že minilo, odkar se potikajo ti ljudje po taboriščih v trdovratnem prepričanju, da se bodo naposled vendarle vrnili domov, zato zvečniti ne iščejo zaposlitve, marveč postajajo "poklicni begunci." Zato si je zadala agencija Združenih narodov kot eno najnujnejših nalog, zaposliti te ljudi. Sklenila je, da bo uporabila za neposredno pomoč beguncem le 50 milijonov dolarjev od 250 milijonov, določenih za begunce, 200 milijonov pa za zaposlitev teh ljudi. Zaradi slabe gospodarske osnove arabskih dežel niti ni bilo pričakovati, da bodo vsi ti begunci dobili zaposlitev, zato je Ekonomska komisija Združenih narodov predlagala že leta 1949, naj bi arabske države ob materialni podpori Združenih narodov razširile svoje načrte za zgraditev dežele, kar bi v mnogem pomagalo beguncem, da bi se vključili v delo in življenje države. Po zamisli te komisije je začela UNRWA leta 1950 graditi ceste ter pogozdovati, namakati, zboljševati zemljišča in graditi hidrocentrale. Ker pa je ta program zahteval mnogo več materialnih sredstev, predvsem pa sodelovanje vlad arabskih držav, ga ni bilo mogoče uresničiti; zato je ostalo vprašanje beguncev še nadalje nereseno.

Zakaj arabske države niso hotele sodelovati z Združenimi narodi pri reševanju tega vprašanja? Njihova pasivnost ima globlje politične korenine in ponazorjuje njihovo splošno stališče do tega vprašanja.

Taborišča arabskih beguncev iz Izraela so v Libanonu, 104,641 ljudi; v Siriji, 83,694; v Jordanu, 458,250; v Gazi pod nadzorstvom Egipta, 201,175, in v Izraelu, 19,710. Čeprav je UNRWA želela naseliti begunce po teh deželah, ne da bi se vmešavala v nesoglasja med arabskim svetom in Izraelom, je vendar ni uspelo opraviti to naloge brez sodelovanja arabskih dežel. Te pa so že takoj v začetku zavzele rezervirano stališče. Brez sodelovanja arabskih dežel se bo moral velik del beguncev izseliti iz Jordana in Libanona v gospodarsko močnejše države.

Z nekaj več razumevanja za vprašanja beguncev bi mogel Irak zaposliti mnoge izmed njih, ko bodo začela obratovati petrolejska polja, Sirija pa v svoji čedalje močnejši industriji. Če bi arabske države sodelovale pri reševanju begunskega vprašanja, bi se ne zgodilo na primer to, da Egipt ne dovoljuje beguncem izselitve, hkrati pa jih ne mara naseliti v svoji državi, razen na nenaseljenem Sinaj-polotoku.

V tem stališču do beguncev so enotne vse arabske dežele. Jordan jih je sicer za razliko od drugih držav lepo sprejel, jim takoj dal državljanstvo in celo začel manjša dela, da bi begunci dobili kruh in krov. Ne smemo pa pozabiti, da je zavzel Jordan tako stališče po priključitvi področja, ki ga je Arabska liga vzela Izraelu. Tako se skriva za obema, dozdevno nasprotnima stališčema isti račun. Saj je znano, da je organizacija Združenih narodov zastopala v svojih resolucijah od začetka 1948 stališče, da "...je treba beguncem, ki se žele vrniti na svoje domove in v miru živeti s svojimi sosed, omogočiti povratek in dati nadomestilo za imetje tistim, ki bi se ne želeli vrniti..."

Združeni narodi so tako potrdili upravičenost zahtev arabskih držav, zato so arabske vlade spoznale, da bi jim begunci mogli poslužiti kot koristno sredstvo za nekako izsiljevanje Združenih narodov. Če bi namreč te države naselile begunce, bi izgubile najzanesljivejši adut, s pomočjo katerega bi izsilile od Izraela nadomestilo v denarju in ozemlju. Zato vztrajajo na stališču, da izraelske meje niso dokončne, zahtevajo višjo vsoto od tiste, ki jim je bila ponudena kot nadomestilo, in žele, naj bi se begunci vrnili v Izrael. S tem stališčem "pasivnega odpora" so začele hladno vojno proti Izraelu in to pa predvsem v škodo beguncev.

Kominformovske agenture teh dežel močno propagirajo po beguncev proti naseljevanju v teh deželah in jih hujskajo, naj zahtevajo ustanovitev neodvisne arabske države v Izraelu, pri čemer računajo z revščino in pomanjkanjem teh ljudi ter z brezupnostjo njihovega položaja.

"Ekonomska komisija Združenih narodov" je komentiral stališča arabskih držav in poudaril, da so Zedinjene države doslej največje pomagale beguncem, in da je vprašanje s čim naj ameriški Kongres podpre ponovno prošnjo za pomoč, če dosedanja ne bo dala nikakršnih rezultatov. Arabske države naj bi tudi s svoje strani pomagale odstraniti žarišče nemirov, ki ga predstavljajo begunci v njihovi sredi.

S.A.

Don't gamble with fire—
the odds are against you!

Nenavadne električne centrale

V dolini Laradello, okrog 70 km južno od Florence v Italiji, prihaja podzemeljska voda v dotik z vročo lavo, katera vodo spreminja v paro. Skozi izvrtane luknje zajamejo to paro za pogon turbinskih generatorjev električnih central. Ta nenavadni vir energije so začeli izkoriščati že pred mnogimi leti. L. 1944 so proizvajali na ta način 800 milijonov kilovatnih ur na leto. Proti koncu vojne so umikajoči se Nemci večji del naprav porušili, zaradi česar so po vojni morali naprave central skoraj popolnoma na novo opremiti.

Para se dviga skozi 140 izvrtanih lukenj, vrtajo pa še vedno nove. Nekatere od njih so globoke 2100 metrov, povprečno pa 300-600 metrov. Na tem ozemlju je več takih central, združene dajejo zdaj okrog 2 milijardi kilovatnih ur, nameravajo pa zgraditi nove centrale z močjo 150,000 KW. Dve tretjini električne energije izrablja železnica (med Bologno in Florenco je skozi Apenine 18,500 m dolgi predor, skozi katerega je električni velik vlakov nujen), eno četrtno energije izrablja industrija, ostanek pa centrala same za svoj pomožni pogon in v industrijske namene. Centrale ležijo v sredi med severno in južno Italijo, energijo vodijo zato na sever in jug. Vodo, ki jo dobijo z zgostevanjem pare po opravljenem delu v turbinah, uporabljajo za namakanje polj. V teh centralah je stalno zaposlenih 1500, sezonsko pa poleg teh še 400 delavcev.

(PO "LJUDESKO PRAVIČN")

Poštna podzemeljska železnica

V Londonu je obratu edina majhna podzemeljska železnica na svetu, ki jo rabijo za poštni promet. Nahaja se 20 m pod zemljo in veže 6 velikih pošt, od katerih sta skrajni oddaljeni 10 km. Zgradili so jo za razbremenitev cestnega prometa in za hitrejšo razdelitev in dostavo pošte. S to železnico so prepeljali leta 1929 7 milijonov poštinih vreč, v osmih mesecih lanskega leta pa že 11 in pol milijonov vreč, povprečno na leto pol milijona ton pošte. V vožnji med postajami ni na vlakih niti vlakovodje, niti sprevodnika, vlaki vozijo avtomatično z brzino 50 km na uro, na postajah pa manevrirajo z njimi s pomočjo ročne komande z brzno 12 km. Vlaki vozijo v presledkih 3 do 5 minut. Električna in mehanična kontrola vseh naprav je v kretinskih postajah, od koder lahko ustavijo vse vlake s prekinitvijo toka. Zato nesgod ni skoraj nobenih in tudi iztirjenja so redka. Na postajah je ročno delo minimalno, vse delo opravljajo drce in dvigala, s katerimi dvigajo in spuščajo poštno vrečo na postajo, ki je pod poštnim poslopjem. Tamkaj jih nakladajo preko tekočih trakov v posebne zabojke s kolesci, ki pristojijo vsak v en vagon. Zanimivo podzemeljsko železnico si ogleda letno okrog 18,000 obiskovalcev.

(PO "LJUDESKO PRAVIČN")

TAFT NAPADA IN OBŽALUJE

WASHINGTON, 13. januarja —Senator Taft je ponovno napadel Eisenhowerja radi imenovanja Martina Durkina za tajnika za delo. Rabil je izraz, da znači to imenovanje isto kakor če bi imenoval Achesona za državnega tajnika ali pa celo senatorja McCarrena, Jennerja ali McCarthyja.

Ker je ta izjava pri imenovanjih senatorjih vzbudila nejevoljo, se je Taft napram njim javno opravičil.

RAZNE ZANIMIVOSTI

ALUMINIJASTA POSODA

Nekateri ljudje so mnenja, da je aluminijasta posoda škodljiva človeku. Izčrpa raziskovanja so medtem ugotovila, da noben aluminijev oksid, ki bi prišel v poštev pri praktični uporabi aluminijaste posode, ne vpliva kvarno na človeški organizem. Pač pa ima aluminij drugo napako. Kisline ga močno grizejo in še navaden kis pusti na njem svoj pečat. Po možnosti aluminijaste posode ne bomo uporabljali za kisline in tudi očistili jih bomo takoj, ko smo jih odrabili.

PRIDELEK VINA

Svetovno proizvodnjo vina čenijo na 170 milijonov hektolitrov letno. Najmočnejši producent je Francija (okrog 60 milijonov hektolitrov), Jugoslavija ima menjša deset mesta, ker pridelava povprečno 4 milijone hektolitrov vina letno.

ANESTEZIJA

Anestezija (gr.) pomeni neobčutljivost. Izraz je udomačen predvsem v medicini, kjer je potrebno večkrat napraviti človeka neobčutljivega za razne medicinske posege. V ta namen uporabljajo več sredstev. Med najstarejše spada eter, ki je bil prvič z uspehom uporabljen leta 1846. Uporabil ga je zobozdravnik William Morton v bolnišnici Massachusetts (ZDA), ko je izdiral zobe. Danes si moremo težko zamisliti neko operacijo brez narkotičnega sredstva.

MUZEJI V JUGOSLAVIJI

Pred drugo svetovno vojno smo imeli v Jugoslaviji 76 muzejev, leta 1950 pa je njihovo število že zrastle na 127, danes pa jih je še nekoliko več. Največ muzejev je imela ljudska republika Hrvatska (58), najmanj pa Črna gora (2).

KORINTSKI KANAL

Korintski kanal deli polotok Peloponez od ostale Grčije. Dolg je 6343 m, širok 21 do 25 m in globok samo 8 m. Veže Jonsko morje z Egejskim, nima pa potrebne prometa (samo okrog 3 milijone ton letno), ker je za velike ladje preozek in preplitev, razen tega pa so takse za prehod precej visoke.

CLOVEK PRESPI

Človek prespi na tretjino svojega življenja. Ta trditve velja seveda za povprečne ljudi, ki jim zadostuje 7 ur počitka dnevno. Je pa mnogo takih, ki prespijo in preležajo celo več kot polovico svojega življenja.

ANTIBIOTIKI

Antibiotiki so tvarine, ki so izdelane iz raznih glivic, bacilov itd. ter služijo v zdravilstvu na ta način, da onemogočajo delovanje raznih bolezenskih klic, v prehranbeni industriji pa za konzerviranje jestvin. Danes poznamo že nad 2000 raznih antibiotikov, nekatere od njih, kot na primer penicilin in streptomycin, pozna že skoraj vsak naš človek. V prehranbeni industriji zavzema prvo mesto suptilin, ki služi v prvi vrsti za konzerviranje hrane in zelenjave.

KOT MEJO VEČNEGA SNEGA

Kot mejo večnega snega označujemo tisto črto, nad katero se ne raztali ves sneg, ki je padel v teku leta. V polarnih krajih je ta črta identična z obalno linijo, na Islandu poteka na višini od 600 do 900 m, v Srednji Evropi med 2850 in 1900 m, v tropskih krajih n. pr. v Keniji (Centralna Afrika) pa na višini od 5500 m. Sneg, ki se ne raztali, se pretvarja v led in drsi počasi po pobočjih kot ledenik navzdol.

Oglašajte v - - - Enakopravnosti

Življenje na drugih planetih

Za enkrat vemo za gotovo le, da živijo ljudje samo na enem planetu, to je na naši Zemlji. Okoli našega Sonca kroži razen Zemlje še več drugih planetov. Nekatere so znanstveniki odkrili šele zadnja leta, ker so zelo oddaljeni. Na večini teh planetov ni življenja kot ga mi poznamo. Znanstveniki ugibajo, da je morda rastlinsko in živalsko življenje na planetih Marsu in Veneri, toda ugotoviti tega še niso mogli.

Naše Sonce spada v galaksijo, ki jo imenujemo Rimsko cesto in ki vsebuje do sto tisoč milijonov zvezd, to je sonc. Mnoga teh sonc so večja od našega Sonca, nekatera so manjša.

Dalje so v vesmirju stomilijoni nadaljnjih galaksij, ki vsebujejo nadaljne tisoče milijonov zvezd, to je sonc. Mnoge so zvezdoslovci že odkrili, še več pa jih je, katerih ne dosežejo soboljni instrumenti.

Ali je v priroči tega verjetno, da ned vsemi temi nešteti milijoni in bilijoni sonc, ima samo naše Sonce svoje planete? Odlični ameriški kemist Harold C. Urey sodi, da ima vsaj vsako deseto sonce svoje planete, kot jih ima naše Sonce. Po tem računu bi bilo samo v naši galaksiji, v naši Rimski cesti sto milijonov sonc, ki imajo planete, kateri krožijo okoli njih.

Na nekaterih teh planetov so vedno tudi pogoji za rastinstvo in živalstvo in tudi za ljudi. Morda so pogoji nekoliko drugačni, pa se je rastlinsko in živalsko in morda tudi človeško življenje razvilo drugače. Saj čer o na naši mali Zemlji vidimo, la imajo razni kraji različno rastlinsko in živalsko življenje, in celo prvotni prebivalci raznih kontinentov se močno razlikujejo med seboj. Tako je mogoče, da imajo mnoga sonca v naši galaksiji in nešteti drugih galaksijah svoje planete, med njimi tudi take, na katerih se je razvilo življenje, bolj ali manj podobno našemu. Tako vsaj sodi manstvenik Urey.

Nekoč so sodili, da je naša Zemlja središče vesoljstva in da o zvezde na nebu samo prijane uide, postavljene tja za naše razveseljevanje. Danes je ugotovljeno, da so zvezde, ki jih vidimo na nebu, razen nekaterih planetov našega sončnega sistema, podobna našemu Soncu, nekatera mnogo večja, nekatera manjša. In pravijo, da s prostim očesom se more naštet na nebu le okrog 20 tisoč zvezd. Milijone nadaljnjih so znanstvenikom odkrili teleskopi.

Danes je ugotovljeno, da je naša Zemlja samo silno majhen prašek v vesmirju in da se celo naše Sonce skriva v tisoč milijonih drugih sonc v naši galaksiji, da o nadaljnjih galaksijah itti ne govorimo. Na podlagi avdegenega je verjetno, da je v vesmirju mnogo planetov, ki imajo pogoje za življenje rastlin, živali in ljudi, podobne pogojem na naši Zemlji ali pa nekoliko drugačne.

Morda se znanstvenikom nekoč posreči točno ugotoviti, če je kakšno ozirna kakšno je življenje na naših sosednjih planetih Marsu in Veneri; morda zelo ugotovijo, če tam živijo človeku podobna bitja. Da bi kdaj raziskavanja dosegla silno oddaljene planete v drugih sončnih sistemih, ni verjetno.

Včasih je zdravo, da nas znanstveniki opozorijo na take reči, da se zavemo, kako neznatni črvički smo ljudje, ki gomazimo in se pobijamo med seboj na tej mali naši Zemlji, ki je samo neznan prašek v vesoljstvu.

—NOVA DOBA

Turneja slovenskega okteta

Po poročilih ravnateljice Centralnega odbora turneje slovenskih pevcev, vlada po naših nasebinah za to umetniško turnejo ogromno zanimanje. Toda, ker bo to izreden kulturni dogodek, želijo zlasti manjše nasebine raznovrstnih podatkov, ki so s tem v zvezi. Zato bodo vsi podatki v kratkem objavljeni v časopisih, kakor tudi pisanimi potom. Pri aranžiranju teh koncertov se odlikuje zlasti država Penna. Pri tem ima velike zasluge poznani Anton Rednak. Koncertov je do sedaj aranžiranih že lepo število in vse izgleda, da jih bo še mnogo več.

Največ pregledavice delajo finančne. Površni proračun za to turnejo se vrti okoli \$15,000, kar je precejšnja vsota za naše razmere. Zato ima Centralni odbor resne pomisleke glede koncertov, ki jih bodo od Minnesote. V zapadnih državah, vključno s Cal. je deset nasebin, ki želijo imeti koncerte. Toda vsled ogromne razdalje, bi ti nastopi stali okoli \$6,000 in bi se najbrž ne izplačali. Toda, če se dotične nasebine navzlic temu zavežejo pokriti stroške, tedaj bo Centralni odbor z radostjo sodeloval in tudi pevcem bomo ustregli. Žal, da je temu tako, ampak finančne so pri vsakem podvzetju glavno vprašanje.

Društva in posamezniki se na pisma za prostovoljne prispevke povoljno odzivajo. Po poročilu blagajnika je nabranega denarja že nad tisočak, dočim je še precej obljubljenega. Imena vseh, ki darujejo \$5.00 ali več, bodo natisnjena v listni programni knjižici. V ta namen smo na prošli seji izvolili odbor, ki bo obiskal naše in tuje trgovce v Clevelandu. Priporoča se tudi ostalim nasebinam, da to storijo. Lep vzgled za financiranje pevskega sklada nam daje pevski zbor Zarja, ki bo 22. feb.

pridobil koncert v počast skladatelju Vinku Vodopivcu in podaril polovico preostanka za omenjeni sklad. Zato so vsi ljubitelji naše pesmi prošeni, da posejijo ta koncert.

Dalje je Centralni odbor prejel od okteta precej slik, kakor tudi laskave ocene njihovih nastopov v Avstriji in drugod. Vse to bo postopoma priobčeno v časopisih. Prejeli smo tudi nekaj plošč teh pevcev, ki bodo služile v oglaševalne svrhe na radio in televizijo. In ko smo te plošče na seji poslušali, smo bili vsi edini v tem, da je petje tega okteta v vseh ozirih dovršeno, in da so pevci že zdavnaj prestopili meje običajnih zborovskih ocenah izbrane in razvijane jugoslovanske in avstrijske publike, bo slovenski oktet naravnost zadivil naše rojake po Ameriki.

Za publicijski odbor
F. Česen

Slovenski oktet je zadivil poslušalce

Dolgi vrsti kulturno-umetniških gostovanj iz Slovenije oziroma Jugoslavije, ki so mnogo doprinesla k razvoju dobrososebnih odnosov med obema državama, se je zdaj pridružilo tudi nadvse dobro uspelo gostovanje znanega Slovenskega okteta iz Ljubljane, ki je na povabilo Slovenske prosvetne zveze pridobil pred nedavnim nepozabne koncerte narodnih in umetnih pesmi v Celovcu, Borovljah in Zitari vasi. Za danes lahko trdimo, da so si pevci Slovenskega okteta povsod, kjer so gostovali s svojim edinstvenim programom, osvojili srca poslušalcev, kar bo nedvomno le še poglobilo strpno sožitje obh narodov v deželi.

V Domu glasbe v Celovcu

V soboto zvečer je oktet nastopil v celovškem Domu glasbe, kjer so se zbrali tudi mnogi predstavniki koroškega javnega

in kulturnega življenja, med njimi jugoslovanski konzul v Celovcu legacijski svetnik Mitja Vošnjak, s člani konzulata, deželni glavar Ferdinand Wedenig, kulturni referent koroške deželne vlade dvorni svetnik Heinzel — celovski župan se je oprostil zaradi službene odsotnosti in poslal zastopnika — koroški pisatelj prof. Josef Friedrich Perkonig, številni zastopniki celovških pevskih društev in seveda veliko število celovških Slovencev. Navzoči pa so bili tudi iz drugih krajev, tako je iz Velikovec prispel preds. Demokratične fronte dr. Petek, koncerta se je udeležil tudi pevovodja in harmonikar Pavle Kernjak iz Trebinje, prišli so iz Kotmarije, Vetrinja in celo iz daljnje Zilje ter drugih krajev.

Izvajanje obširnega programa je presegalo vsa pričakovanja; celovška publika je morda razvajena, toda nad petjem Slovenskega okteta je bilo vse presenečeno. Lahko rečemo, da take dovršenosti v podajanju še nismo doživeli. Težko je reči, kaj zasluži večji povdarek, ali notranja skladnost zboru, ali podajanje posebnih glasovnih barv pri posameznih pesmih, mogoče lakodnost in neprisiljenost, s katero so umetniško dognano izvajali spored, kar je včasih mejilo že na virtouznost. Posebna odlika pa je vsekakor v doživljenjski interpretaciji, ki slovenskega okteta zgrabila in se je ravno tedaj posebno spomniti mojsterske sposobnosti dirigenta prof. Janeza Boleta; ki iz pevca izvabi vse njegovo notranje občutenje. Prav tako pa sta pri slehernem članu okteta vzbujala pozornost jasna dikcija in popolna fonetika, da so bili prehodi iz decrescendo v crescendo od piano do pianissimo izvedeni z vso preciznostjo; tudi v najvišjih legah so plaval po dvorani najbolj čisti naravni glasovi.

Posebej je treba še omeniti, da so člani okteta vsak zase dovršeni solisti in so zato že davno prestopili mejo običajnih zborovskih pevcev. Kljub temu ali prav zato pa je njihova posebna odlika v zlišanju glasov v tako dovršeno hramonično celoto, ker imata solopetje na eni in zborovo petje na drugi strani pač svoje posebne zahteve in lastnosti.

Spored je obsegal v prvem delu umetne pesmi, katerim so sledile narodne iz Bele Krajine, Makedonije, Dalmacije, Srbije in naposled iz Koroške in širše Slovenije. Mnoge izmed pesmi vsebujejo solospesve, v katerih je bilo mogoče občudovati posebnost posameznih pevcev, kar je za ljubitelje petja vsekakor pomenilo višek užitka. Kakor mogočni akordi himne je za uvod zadonela iz odra Aljaževa pesem "Triglav," takoj nato pa Nedvedovi "Popotnikovi pesmi" potekali mehki tenor — Gašper Dermota, prvi tenor ljubljanske Opere — svoje domotežje. Pesmi "Tam kjer pisana so polja" (Bučar) so sledile Tomceve "Svatske pesmi," kjer so med belokranjskimi narodnimi povezane tudi hrvatske pesmi, tukaj udomačene še iz časov Uskokov. Mirkova glasbena mojstrovina "Na trgu" je napravila poseben vtis s soli, medtem ko je Forsterjev "Spak" navdušil s svojo baladno vsebino iz ribiškega življenja in s svojo živahnostjo demonstriral izrazito nasprotje mehki čustveni pesmi "Bolen mi leži" (Simoniti, makedonska narodna), pri kateri je publika zastrmela nad edinstveno čistostjo solospesve prvega tenorista ljubljanske Opere Janeza Lipuščka, ki je bil lani na evropskem tekmovanju v Belgiji nagrajen s prvo nagrado. Tudi naslednja dalmatinska na-

rodna "Plovi, plovi" (Simoniti) je v svoji romantični slikovitosti pokazala melodično dovršenost tako posameznega pevca kakor celotnega zboru, medtem ko je Mirkovo srbsko "Kolo," ki se stopnjuje do živahnega fortissima, posebej izražalo železno disciplino pevcev in močno roko nevidnega dirigenta.

V drugem delu so pevci nastopili v slovenskih narodnih nošah in s pesmijo "Sel sem čez gmajnico" (Dev) ustvaril razpoloženje za švikašičevo "Pojdem v Rute," eno izmed najlepših koroških narodnih pesmi, v kateri se je zlivala vsa milina tenorja (J. Lipušček) in v oči marsikaterega poslušalca so se ukradle solze ganjenosti. Maroltova "Dobil sem pisemce" je prav tako kakor pesem "Je vpihnila luč" (Dev) sprev iz razito narodnim motivom, ki se je zrcalil tudi v občutnem podajanju. V Kernjakovi "Ti pobiš za kna lumenje" je drugi tenorist Božo Grošelj mojstersko izvedel svojo solo in žel priznanje tudi s strani harmonizatorja, katerega so navzoči še posebej slavili. Maroltova "Furmanska" je pomenila spet prehod k veselejšim motivom, kjer je v pesmi "Kaj bi jaz tebi dal" (Marolt) še enkrat zadivil poslušalce s svojim tenorjem Gašper Dermota. Za zaključek sporeda pa sta v Maroltovi "Ribniška" prišla do brilantne veljave še baritonist Tone Kozlevčar ter drugi basist Tone Petrovič.

Po končanem sporedu so poslušalci vedno spet in spet zahtevali na oder pevce, ki so na splošno željo dodali še pesmi "Mlatiči" in "Mrzel veter," v katerih zadnji je občutno zapel solo baritonist Roman Petrovič.

Koncert v Borovljah

Če je bilo na koncertu v Celovcu v sobotnih večernih urah zaradi dežja videti poleg celovških Slovencev od nemške strani le izbrano publiko, ki ima zanimanje za glasbo, je koncert v nedeljo popoldne v Borovljah privabil številne udeležence brez razlike narodnosti, ki so skoraj napolnili prostorno mestno kinodvorano. Med uglednimi gosti so bili šef Urada za zvezo FLRJ v Celovcu legacijski svetnik Mitja Vošnjak, ataše Milan Samec, župan mestne občine Borovlje, ravnatelj glavne šole Josef Lang, inšpektor za dvojezične šole vladni svetnik Lorenc Just in številni predstavniki javnega življenja v Borovljah. Slovenski poslušalci so prišli tudi iz gorskih Sel, iz Šmarjete in od St. Jakoba dol skoraj z vseh vasi našega Roža. Cel iz Loge vasi je bilo videti naše ljudi. In niso pršli zastoj, nagrajeni so bili od Slovenskega okteta z umetnostno podanim petjem, da se je stopnjeval navdušenje od melodije do melodije. Borovljanci so znani dobri pevci in so tudi gostovali v Ljubljani. Ob tem koncertu pa so brez zavisti priznavali: "Se in še naj pridejo in spet bomo napolnili dvorano" so izjavljali obiskovalci ob koncu globoko vznemirjeni in polni hvaležnosti do umetnikov pevcev.

V Zitari vasi je bila dvorana mnogo premajhna

Nič manjši ni bil uspeh večernega koncerta v Zitari vasi. Od vseh strani so prišli naši ljudje; iz visokih Kort, iz Zelezne Kaple, iz Globasnice, iz Dobri vasi in jasno iz vse žitarške okolice. Veliko premajhna je bila dvorana novega Prosvetnega doma, da bi sprejela vse ljubitelje naše pesmi in številni domačini in okoličani so se morali vrniti, v kolikor niso že prej doma zvedeli, da je dvorana prenapolnjena.

Ko so po pozdravnih besedah predsednika SPZ tovariša dr. Francija Zwittra, ki je povdaril dvojni pomen gostovanja odlič-

nega Slovenskega okteta na Koroškem, po eni strani kot manifestacije kulturne enotnosti vseh Slovencev in po drugi strani kot oblak v plemeniti službi kulturne izmenjave in medsebojnega spoznavanja slovenskega in avstrijskega ljudstva, nastopili gostje in zapeli prve akorde, je kljub silni gneči umolknila vsa publika in bila samo še uho, ki je hvaležno sprejemalo vase lepoto slovenske melodije. Poleg burnega aplavza je bila marsikatera solza sreče nagrajena velikim pevcem in umetnikom. Menda še nikdar naši ljudje niso bili tako zavzeti kot ob tem koncertu, ki je bil za naše ljudstvo in za odlične goste višek doživljanja. Ljudje se kar niso hoteli raziti in so še po koncertu ostali v dvorani, kjer so potem še pozno v noč sedeli skupaj z gosti v pomenku in veselem razpoloženju. Šentvidski in gališki pevski zbor sta ob tej priložnosti zapela pod vodstvom tov. Pevčarja in tov. Hanzija Kežarja gostom svoje domače pesmi, gostje pa so jih obdarili za slovo še enkrat s svojo pesmijo.

Gostovanja Slovenskega okteta koroški Slovenci nikdar ne bodo pozabili.

Centralni odbor turneje Slovenskega okteta v Clevelandu, upa in želi, da bodo ameriški Slovenci prav tako, če ne še bolj prisrčno sprejeli te odlične pevce-umetnike. Posebno apeliramo na naše pevce, da brez zavisti posnemajo svoje koroške tovariše in jih sprejmejo v svojo, sredo kot krvne brate, da bodo odnesli čim boljše spomine na ameriško Slovenijo.

Za publicijski odbor
F. C.

KOREJA BO PRVA

WASHINGTON, 13. januarja Državni tajnik John Foster Dulles, je javil zunanji političnemu odboru senata, da bo po formalnem prevzemu oblasti po republikancih dne 20. januarja sprožil korejsko vprašanje kot prvo zunanje politično ameriško vprašanje.

ZAVAROVALNINO

proti
ognju, tatvini, avtomobilskim
nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

19461 SO. LAKE SHORE BLVD.

Pokličite:
IVanhoe 1-9382

GOSTILNA NAPRODAJ

Proda se gostilno v slovenski nasebini v okolici St. Clair Ave. Ima D1, D2, D3 in D3A licence. Poleg je stanovanje s 5 sobami. Cena samo \$23,500. Najmanjša zelo nizka. Za naslov se poizve v uradu tega lista. HE 1-5311.

MOŠKI ŽELI DOBITI SPALNO SOBO

med E. 30 in E. 79 St. v okolici St. Clair Ave. Ima dobra priporočila. Kdor ima za oddati, naj pokliče

EN 1-9741

B. J. RADIO SERVICE SOUND SYSTEM

INDOOR — OUTDOOR
Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatov

Tubes, Radios, Rec. Players
Vse delo jamčeno

1363 E. 45 St. — HE 1-3028

Pri nas radevolje POSILJKE V JUGOSLAVIJO PRIPRAVIMO ZDRAVILA ZA

MANDEL DRUG CO.
15702 Waterloo Rd. — KE 1-0034

Zakrajsek Funeral Home, Inc.

6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 1-3113

Grocerijsko trgovino

najboljša v Clevelandu, z letnim dohodkom \$136,000 se proda za samo \$15,500. Cena vključuje zalogo in opremo.

ZA PODROBNOSTI

POKLIČITE

SU 1-4121

Proda se mimeograph stroj

Je v dobrem stanju. Vpraša se v prostorih pev. zbor Zarja v Slov. nar. domu, staro poslopje.

6409 ST. CLAIR AVE.

PREDELUEM IN PRENAVLJAM

kuhinje in kopalnice ter napravim lepe rekreacijske sobe. Vlagam asfaltno podo in stene obijem z vsakovrstnimi ploščami (tiles).

Dobro, zadovoljivo delo po zmerni ceni.

Vprašajte za proračun.

STANLEY DOLENEC

19870 ORMISTON AVE.

KE 1-6597

ISČEJO STANOVANJE

MLAD PAR

isče stanovanje s 3 do 5 sobami. Oba zaposlena. Želita do 18. marca. Kdor ima za oddati, naj blagovoli sporoči na

EN 1-1473

DELO DOBIJO ŽENSKÉ

ŽENSKÉ

v starosti 18 do 40 let za TOVARNIŠKO DELO Podnevi. Dobra plača od ure. Prijetne delovne razmere. Intervju med 9. zj. in 3. pop. Sprejme se novodošlo. Morate govoriti nekoliko angleščine.

Benton Glass Co.
4540 HOUGH AVE.

HIŠA NAPRODAJ

CENA SAMO \$14,500

Hiša za eno družino, v prvovrstnem stanju. 6 sob. Na Fuller Ave. Ima zaprt solnčni porč, čisto nov fornez in druge ugodnosti. Se lahko takoj vselite.

Obrnite se na
CHARDON ROAD REALTY
IV 1-4041 - IV 1-6163

ZELO DOBER NAKUP V COLLINWOODU

Hiša s 7 sobami; 4 spalne sobe, avtomatično plinsko kurjavo. Cementiran, dovoz. Lota 40x165. Se lahko takoj vselite. Samo \$11,900.

Za podrobnosti se obrnite na
KOVAC REALTY
960 East 185th Street
KE 1-5030

KRASNA

HIŠA ZA ENO DRUŽINO blizu E. 185 St. in bulevarja. 6 sob, solnčni porč, garaža, dovoz. Proda se po zmerni ceni.

Naprodaj imamo tudi veliko drugih novih domov v okolici E. 185 St. in bulevarja ter v Euclid.

Za podrobnosti se obrnite na
JOHN KNIFIC REALTY
820 E. 185 St., IV 1-7540

DELO DOBIJO MOŠKI

PRIDRUŽITE SE TAPCO

SKUPINI TAPCO

potrebuje TOOLMAKERS

za eksperimentalno delo pri izdelavi jigs in fixtures

VERTICAL TURRET LATHE OPERATORJE

PRESS OPERATOR VAJENCE

Morate biti pripravljeni delati katerikoli shift. Dobra plača od ure. Idealne delovne razmere. Prosimo, prinesite izkaz državljanstva.

Urad odprto dnevno od 8. zj. do 5. pop.; ob sobotah in nedeljah od 8. zj. do 4. pop.

THOMPSON PRODUCTS, INC.
23555 Euclid Ave.

C.T.S. Bus št. 28

V BLAG SPOMIN

OB PRVI OBLETNICI ODKAR JE UMRL NAŠ LJUBLJENI SOPROG IN DOBRI SKRBNI OČE

LOUIS VOLK

Zatisnil je svoje blage oči dne 11. januarja 1952.

Hladna Te zemlja leto dni krije, mirno in sladko v grobu zdaj spiš, mi pa ne moremo biti veseli, ker so to žalostni dnevi za nas.

Spavaj v miru, blaga duša, nikdar Te ne bomo pozabili, vedno bo živel med nami Tvoj spomin, preljubljeni soprog, oče in stari oče.

Zaljuči ostali:

KATARINA, soproga

SOPHIE, poročena SUBEL, hči

JACK SUBEL, zet

JACKIE, RICHARD in JANET,

vnučki

Cleveland, Ohio, dne 14. januarja 1953

